

U NOJPÁAJTALIL A'ALMAJT'AAN TI' U PÉETLU'UMIL QUINTANA ROO,

Yéetel u ch'a' óolil ti' u 1°, 2°, 39, 90 y 133 jatsts'íbilo'ob ti' u AlmejenNoy A'almaj T'aan u Múuch' Péetlu'umilo'ob México; u 1 yéetel 6 jatsts'íbilo'ob Kaxt'aan 169 ti' u Múuch' Nojlu'umilo'ob Nojlu'umilo'ob Meyaj (OIT) yóok'lal máasewal kaajo'ob yéetel műuch' úuchben kaabilo'ob ti' le jáalk'ab nojlu'umilo'ob; 19 yéetel 32 ti' le Noj a'ala'al méen le Múucjh' Nojlu'umilo'ob yóok'lal u Páajtalilo'ob máasewal kaajo'ob; XXIII Noj a'ala'al Americana yóok'lal u Páajtalilo'ob máasewal kaajo'ob ; 25 kóots ts'íbil a) ti' u Paaklammok'taan Nojlu'umilo'ob u Páajtalilo'ob Lu'um kaab yéetel Almejen; 2 jatsts'íb, 3 yéetel 4 jatsabo'ob III yéetel XXIII u A'almaj T'aan u Noj lu'um Molayil ti' le máasewal kaajo'ob ti' u 13jatsts'íbil , kóots' ts'íbil B, xookil IX, 59-B jatsts'íb, xookil VI ti' u A'almaj T'AAN u Páajtalilo'ob , Meyajtsil yéetel u Nu'ukbesajilMáasewal kaajo'ob ti' u Péetlu'umil Quintana Roo, ti' u 4 jatsts'íbil u A'almaj t'aan ri' u K'áatchi'ita'al kaajo'ob yéetel máasewal kaajo'ob yéetel Afromexicanaso'ob ti' u Péetlu'umil Quintana Roo.

PÁAYT'AAN TI' U K'ÁATCHI'ITA'AL MÁASEWAL KAAJ YÉETEL TU BEETBIL U TÁAKPAJAL LU'UMKAABILO'OB TI' U PÉETLU'UMIL QUINTANA ROO, TIA'ALTÁAKPAJAL TI' LE K'ÁATCHI'ITA'AL

TI' U BEELANKILO'OB U K'ÁATCHI'ITA'AL MÁASEWAL KAAJ YÉETEL TU BEETBIL U TÁAKPAJAL LU'UMKAABILO'OB YÓOK'LAL " U JELBESAJILO'OB A'ALMAJ T'AAN MÁAX LOOBILTA'ANO'OB YÉETEL U MOLAYIL U TÁAN KAAJ ÁANTAJIL TI' U PÉETLU'UMIL QUINTANA ROO"

JE'EL BIX U TSO'OLOL TUMÉEN LE TOJBE'ENT'AANO'OBA':

A.K'a'a'na'anil u k'áatchi'ita'al :

U beelankil u k'áatchi'ita'al k'a'ana'an:

1.Ka jets'ek junp'él tsikbal yéetel le kaajo'ob yéetel máasewal kaajo'ob tia'al ka wu'uyak u tuukulo'ob yóok'lal" U JELBESAJILO'OB A'ALMAJ T'AAN MÁAX LOOBILTA'ANO'OB YÉETEL U MOLAYIL U TÁANKAAJ ÁANTAJIL TI' U PÉETLU'UMIL QUINTANA ROO" yéetel
2.Ka jets'ek ch'a'at'aano'ob yéetel le kaajo'ob yéetel máasewal kaajo'ob yaano'ob ti' le junxoot' kaajil'ob ku táakpajlo'ob ti' le pa'ajo'olil, tu yóok'lal u táakpajlilo'ob ti' u jets'el le pa'ajo'olil.

A.Yóok'lal le k'áatchi'il

Yaan u k'áatchi'ita'al:

U " U JELBESAJILO'OB A'ALMAJ T'AAN MÁAX LOOBILTA'ANO'OB YÉETEL U MOLAYIL U TÁAN KAAJ ÁANTAJIL TI' U PÉETLU'UMIL QUINTANA ROO" yóok'lal ba'al u yilyéetel le kaajo'ob yéetelmáasewal kaajo'ob k'áatchi'ita'ano'ob.

A. U ye'esajil le máaxo'ob kun táakpajalo'ob ti' le k'áatchi'il

I.U jala'achil iliko'ob. Yaanti' le meyajil u Noj páajtalil A'almaj t'aan ti' u Péetlu'umil Quintana Roo.
II. Tán óola Molayil.- Múuch'kabilmeyaj tia'al u Jóok'ol táanil Máasewal (Comisión de Desarrollo Indígena)
III. Ka'analMolayil .- U molayil u Jóok'ol táanil Maaya kaaj yéetel Máasewal kaajo'ob ti' u Péetlu'umil Quintana Roo (Instituto para el Desarrollo del Pueblo Maya y las Comunidades Indígenas del Estado de Quintana Roo)
IV.Ka'anal Molay ichilmolayilo'ob. Yaan u táakpajalo'ob méen u jo'olpóopilo'ob molayilo'ob ti' le jala'achil, tuméen leti'ob yaanti'ob u páajtalilo'ob jets'a'an ti' le a'almajil,ku tán óoltiko'ob le kaajo'ob yéetel le máasewal kaajo'ob, le yaan u ts'áajiko'ob u nu'ukbesaj k'abeetil wáa le ku k'áatiko'ob le máaxo'ob kun k'áatchi'ita'alo'ob.
V.Le kun kanáano'ob - U Molayil u Páajtalilo'ob Wiiniko'ob ti' u Péetlu'umil Quintana Roo (Comisión de los Derechos Humanos del Estado de Quintana Roo).

C. U tsoolbeelankil meyajo'ob k'áatchi'ita'al

Le k'áatchi'il yaan u beeta'al yéetel le yáalmanyáalila':

a) Yáalmanyáal táanil meyajil

Tia'al u beytal u beeta'al u beelankil le k'áatchi'ita'al yéetel ka yaanak ma'alob naats'al yéetel tsikbal yéetel le máasewaal kaajo'ob kun k'áatchi'ita'alo'ob, ts'o'ok u yila'ol óoxp'él p'eteno'ob máasewalo'obtu'ux kun beybil le wóolkaaj műuch'tsikbal'ob k'áatchi'il, je'el bix yaanik ti' lenuu'ukbesajilo'ob k'aj óolta'an yaan yóok'lal le méek'tankaajilo'ob yéetel máasewal kaajo'ob yaano'ob tu'uxkun k'uchul le pa'ajo'olil.

Beyxan, yaan u meenta'al junp'él Beelbest'aan o'ob ti' le K'áachi'ita'al Jálak'abil, Táanil, yéetel nu'ukt'aan tia'al u beelankil le K'áatchi'il, tu'ux yaan u beelbest'aan yéetel jach p'itil chuunt'aano'ob ka'ana'anu yiliko'ob le máaxo'ob táakpajá'ano'ob ti' le beelankil, le u beytal u yilal ti' le kúuchil internet <https://www.congresosqroo.gob.mx/>

Le BeelbesT'AAN ku kanáantik, le ba'al ku beetik loobil , wáa uláak' ba'al u beetik K'aase' je'el bixjets'a'an ti' u Xuul Noj Kúuchilil P'íis Óolal way Mexicoe', yaan u beeta'al u beelankilo'ob le k'áatchi'il tia'al ka meentchajak le ch'a'at'aano'ob yéetel le kaaj tu'ux kun meentbil le k'áachi'il.

b) Yáayalal ts'áaj ojéelal

Le keen ts'áabak k'aj óoltil le Páay t'aana', ujala'achil ku meyajtik yéeyel le Ka'anal Molayil yaan u ts'áajiko', tuláakal le kúuchilo'ob ku ts'a'abak ojéelalo'ob yéetel ts'áaj ojéelalil, u nu'ukbesajil yaan yóok'lal le pa'ajo'olil ti' le máasewal kaajo'ob kun k'áatchi'ita'alo'ob.

Beyxan , yaan u meenta'al ka'ap'élle wóolkaaj műuch'tsikbal'ob tia'al u ts'áajik k'aj óolal ti' u k'iinil martes 30 ti' abril yéetel 02 ti' mayo ti' le ja'aba',le kun káajal 10:00 k'iin ti' le kúuchilo'ob yaan u táal u ya'alal.

<https://www.congresosqroo.gob.mx/>

NU'UKBESAJ YÉETEL AJ ÁANTAJO'OB

Ti' u Jets'a'anil u meenta'al a'almaj t'aan le máak meentik le k'áachi'il, le Múuch'táambalil Jala'achil yéetel K'axmeyajil A'almejen ti' le Tojtsikbe'enil XVII Jats'k'iin meyajil ti' u péetlu'umil Quintana Roo, tso'ok u ts'áajiko'ob aj áantajo'ob tia'al u beeta'al u beelankil k'áachi'il

XVII
LEGISLATURA
• • • LÉGISLATURE DE LA CULTURE DE PAZ

JE'EL BESKUNAJ

Yo'olal le t'aan ts'aaj k'ajóoltbi le k'in 7 ti u winalil mayo tu ja'abil 2024. Ku ts'abal a k'ajóolte'exe' k'e'ex le k'iino'obo' yéetel u kuuchil le consulta indígenao'. Ku ya'alal ti' tulakal tak u yooytiko'ob ts'o'ok u k'e'exel le meyajo'obo'. Le jelbescunaja' ts'o'ok u ts'aabal ojelbi te' micrositio ti le pay t'aan ti' yoyta'al men tulakal wíiniko'ob.

U NOJPÁAJTALIL A'ALMAJT'AAN TI' U PÉETLU'UMIL QUINTANA ROO,

Yéetel u ch'a' óolil ti' u 1., 2, 39, 90 y 133 jatssts'iibilo'ob ti' u AlmejenNoy A'almaj T'aan u Múuch' Péetlu'umilo'ob México; u 1 yéetel 6 jatssts'iibilo'ob Kaxt'aan 169 ti' u Múuch' Nojlu'umilo'ob Nojlu'umilo'ob Meyaj (OIT) yóok'lal máasewal kaajo'ob yéetel múuch' úuchben kaabilo'ob ti' le jáalk'ab nojlu'umilo'ob; 19 yéetel 32 ti' le Noj a'ala'al méen le Múucjh' Nojlu'umilo'ob yóok'lal u Páajtalilo'ob máasewal kaajo'ob; XXIII Noj a'ala'al Americana yóok'lal u Páajtalilo'ob máasewal kaajo'ob ; 25 kóots ts'iibil a) ti' u Paaklammok'taan Nojlu'umilo'ob u Páajtalilo'ob Lu'um kaab yéetel Almejen; 2 jatssts'iib, 3 yéetel 4 jatsabo'ob III yéetel XXIII u A'almaj T'aan u Noj lu'um Molayil ti' le máasewal kaajo'ob ti' u 13 jatssts'iibil , kóots ts'iibil B, xookil IX, 59-B jatssts'iib, xookil VI ti' u A'almaj T'aanu Páajtalilo'ob , Meyajtsilil yéetel u Nu'ukbesajil Máasewal kaajo'ob ti' u Péetlu'umil Quintana Roo, ti' u 4, 56 jatssts'iibo'ob ti' u IV jatsab , 60, 61, 63, 68, 72, 78 ti' u A'almaj t'aan u K'áatchi'it'aanil ti' le Kaajo'ob yéetel Máasewal Kaajo'ob yéetel Afromexicanaso'ob ti' u Péetlu'umil Quintana Roo.

PÁAYT'AAN

TI' U K'ÁATCHI'ITA'AL MÁASEWAL KAAJ YÉETEL TU BEETBIL U TÁAKPAJAL LU'UMKAABILO'OB TI' U PÉETLU'UMIL QUINTANA ROO, TIA'ALTÁAKPAJAL TI' LE K'ÁATCHI'ITA'AL

TI' U BEELANKILO'OB U K'ÁATCHI'ITA'AL MÁASEWAL KAAJ YÉETEL TU BEETBIL U TÁAKPAJAL LU'UMKAABILO'OB YÓOK'LAL " U JELBESAJILO'OB A'ALMAJ T'AAN MÁAX LOOBILTA'ANO'OB YÉETEL U MOLAYIL U TÁAN KAAJ ÁANTAJIL TI' U PÉETLU'UMIL QUINTANA ROO"

I.- U K'ÁATCHI'ITA'AL JÁALK'AABIL, TÁANIL YÉETEL U TS'A'ABA'AN OJÉELBI'

TI' LE MÁASEWAL KAAJILO'OB

A.A. BA'AL UNAJU BEETA'AJ LE K'ÁATCHI'IL:

U beelankil le K'áatchi'it'aan utia'al:

1. Ka yaanak junp'eel múuch'tsikbal múuch'kaajo'ob yéetel le máasewal kaajo'ob tia'al u k'ama'al le ba'ax ku tuukultiko'ob yóok'lal: U JELBESAJILO'OB A'ALMAJ T'AAN MÁAX LOOBILTA'ANO'OB YÉETEL U MOLAYIL U TÁAN KAAJ ÁANTAJIL TI' U PÉETLU'UMIL QUINTANA ROO", yéetel

2. Ka yaanak ch'a'at'aano'ob múuch'kaajo'ob yéetel le máasewal kaajo'ob le yaano'ob ti' le kaajo'ob tákpkaja'ano'ob ti' le Páay t'aan, yo'olal u tákpkajalo'ob ti' meenta'al le jelbesajilo'ob.

B. YÓOK'LAL LE K'ÁATCHI'IT'AANIL

Yaan u k'áatchi'ita'al:

U JELBESAJILO'OB A'ALMAJ T'AAN MÁAX LOOBILTA'ANO'OB YÉETEL U MOLAYIL U TÁAN KAAJ ÁANTAJIL TI' U PÉETLU'UMIL QUINTANA ROO" yo'olal le ba'alo'ob yaan u yilo'ob le múuch'kaajo'ob yéetel le máasewal kaajo'ob k'áatchi'it'aantano'ob.

C. U Ye'esajil le máaxo'ob kun Táakpajalo'ob ti' le K'áatchi'il

I.U jala'achil iliko'ob. Yaanti' le meyajil u Noj páajtalil A'almaj t'aan ti' u Péetlu'umil Quintana Roo.

II. Tán óola Molayil.- Múuch'kabilmeyaj tia'al u Jóok'ol tánanil Máasewal (Comisión de Desarrollo Indígena)

III. Ka'analMolayil .- U molayil u Jóok'ol tánanil Maaya kaaj yéetel Máasewal kaajo'ob ti' u Péetlu'umil Quintana Roo (Instituto para el Desarrollo del Pueblo Maya y las Comunidades Indígenas del Estado de Quintana Roo)

IV.Ka'anal Molay ichilmolayilo'ob. Yaan u tákpkajalo'ob méen u jo'olpóopilo'ob molayilo'ob ti' le jala'achil, tuméen leti'ob yaanti'ob u páajtalilo'ob jets'a'an ti' le a'almajil,ku tánan óoltiko'ob le kaajo'ob yéetel le máasewal kaajo'ob, le yaan u ts'aajiko'ob u nu'ukbesajil k'abeetil wáa le ku k'áatiko'ob le máaxo'ob kun k'áatchi'it'aalo'ob.

V.Le kun kanáano'ob - U Molayil u Páajtalilo'ob Wíiniko'ob ti' u Péetlu'umil Quintana Roo (Comisión de los Derechos Humanos del Estado de Quintana Roo).

D. U tsoolbeelankil meyajo'ob k'áatchi'ita'al

Le k'áatchi'il yaan u beeta'al yéetel le yáalmanyáalila':

a) Yáalmanyáal tánanil meyajil

Tia'al u beytal u beeta'al u beelankil le k'áatchi'ita'al yéetel ka yaanak ma'alob naats'al yéetel tsikbal yéetel le máasewáal kaajo'ob kun k'áatchi'it'aalo'ob, ts'o'ok u yila'al 42 máaaewáal kaajo'ob tu'ux kun beybil le wóolkaaj múuch'tsikbal'ob k'áatchi'il, je'el bix yaanik ti' le nuu'ukbesajilo'ob k'aj óolita'an yaan yóok'lal le méeek'tankaajilo'ob yéetel máasewal kaajo'ob yaano'ob tu'ux kun k'uchul le k'áatchi'it'aanil.

Beyxan, yaan u meenta'al junp'eel Beelbest'aan o'ob ti' le K'áachi'ita'al Jáalk'abil, Táanil, yéetel nu'ukt'aan tia'al u beelankil le K'áatchi'il, tu'ux yaan u beelbest'aan yéetel jach p'ítíl chuunt'aano'ob ka'ana'anu yíliko'ob le máaxo'ob tákpkaja'ano'ob ti' le beelankil, le u beytal u yilal ti' le kúuchil internet <https://www.congresosqroo.gob.mx/>

Le Beelbest'aan ku kanáantik, le ba'al ku beetik loobil , wáa uláak' ba'al u beetik k'aase' je'e bixjets'a'an ti' u Xuul Noj Kúuchilil P'iis Óolal way Mexico', yaan u beeta'al u beelankilo'ob le K'áatchi'il tia'al ka meentchajak le ch'a'at'aano'ob yéetel le kaaj tu'ux kun meentbil le k'áatchi'il.

II) Yáayalal ts'áaj ojéelal

Le kéen ts'áabak k'aj óoltil le Páay t'aana', ujala'achil ku meyajtik yéeyel le Ka'anal Molayil yaan u ts'aajiko', tuláakal le kúuchilo'ob ku ts'a'abak ojéelalo'ob yéetel ts'áaj ojéelalil, u nu'ukbesajil yaan yóok'lal le pa'apio'o'lii ti' le máasewal kaajo'ob kun k'áatchi'it'aalo'ob.

Beyxan , yaan u meenta'al ka'ap'eel múuch'tsikbal'ob tia'al u ts'áajik k'aj óolal ti' u k'iinil 02 yéetel 08 ti' mayo ti' le ja'aba', le kun káajal11:00 k'iin ti' le kúuchilo'ob yaan u táal u ya'alal.

U nu'ukbesaj kun ts'a'abil k'aabet u yilik le ba'alo'oba':

1.Ba'al unaj u beeta'al u belankil le k'áatchi'il, yéetel bix kun meyajbil le wóolkaaj múuch'tsikbal'ob k'áatchi'il;

2.Ka'anal nu'ukbesaj, ták'nil, kaaj yéetel meyajtsilil ti' "U JELBESAJILO'OB A'ALMAJ T'AANMÁAX LOOBILTA'ANO'OB YÉETEL U MOLAYIL U TÁAN KAAJ ÁANTAJIL TI' U PÉETLU'UMIL QUINTANA ROO", yéetel,

3.Yaan u k'uubul junp'eel chichan ts'iib yóok'lal le pa'apio'o'lii;

Le kaaj yaan u k'áatchi'ita'al yaan u páajtalil u k'áatik uláak' nu'ukbesaj ti' je'elmáakalmak yáayalal ti' u tsolbelankilo'ob le k'áatchi'il. Le molayilo'ob jala'achilo'ob yaan u tsooliko'ob le nu'ukbesaj ku náakal u páajtalilo'ob.

III) Yáayalal tsikbalt'aan

Le kéen ts'o'ok le wóolkaaj Múuch'tsikbal'ob nu'ukbesajil,yaan u ya'alal wáach'al le yáayalal tsikbalt'aan.

<https://www.congresosqroo.gob.mx/>

NU'UKBESAJ YÉETEL AJ ÁANTAJO'OB

Ti' u Jets'a'anil u meenta'al a'almaj t'aan le máak meentik le k'áachi'il, le Múuch'táambalil Jala'achil yéetel K'axmeyajil A'almejen ti' le Tojtsikbe'enil XVII Jats'k'iin meyajil ti' u pételu'umil Quintana Roo, tso'ok u ts'aajiko'ob aj áantajo'ob tia'al u beeta'al u beelankil k'áachi'il

Lic. José Abraham Fierro Oviedo

Subsecretario de Servicios Legislativos Correo:

jose.a.fierro@congresosqroo.gob.mx Teléfono 983 83 2 28 22 ext. 215

Lic. Said Villanueva Alpuche

Secretario Técnico de la JUGOCPO

Correo: saidvillanueva25@congresosqroo.gob.mx teléfono: 983 111 2286